

(वीर सहिदहरूको संस्मरणमा कीर्तिपुर, काठमाडौंबाट प्रकाशित)

साहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

वर्डफुल लगायतका रोगबाट बच्न तथा बचाउन निम्नानुसारका जैविक सुरक्षाका उपायहरू अपनाऔं:

- १) पशुपंक्षीलाई राखेको फार्म, खोर लगायतका स्थानमा नियमित रूपमा सफा गरी चुना र भिर्कोन छर्की निसंक्रमण गरौं।
- २) हाँस, कुखुरा लगायतका पंक्षीहरूलाई एकै ठाउँमा वा खोरमा मिसाएर नराखी छुट्टाएर राखौं/पालौं।
- ३) प्रयोग भइसकेका अण्डा राख्ने ट्रेबाट रोग सर्न सक्ने हुँदा यसको पुनः प्रयोग नगरौं।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

वर्ष ८, अंक ४१, (पूर्णाङ्क ३६५) पृष्ठ -६ नै.सं. ११३३ पोहेलाथ, चतुर्दशी, वि.सं. २०६८ माघ १२ गते शुक्रबार JAN. 2013 मूल्य रु. ५।-

‘माओवादी जातीवादी पार्टी हो’ - नेपाली कांग्रेस

कीर्तिपुर । ‘एकीकृत नेकपामाओवादी पार्टी माओवादको सिद्धान्त त्यागेर जातिवादी पार्टी बनेको छ । जातिवादी नारा उचालेर शासन गरिरहेको छ ।’ नेपाली कांग्रेसका उपसभापति रामचन्द्र पौडलले शनिबार पार्टीको कीर्तिपुर नगर सम्मेलन उद्घाटन कार्यक्रममा सो भनाई राख्नु भएको हो ।

पाँगा कृष्ण सिनेभिजनमा भएको कीर्तिपुर

नगर सम्मेलनको उद्घाटन पार्टीका उपसभापति पौडलले पानसमा दीप प्रज्वलनगरी गर्नुभएको थियो । त्यसक्रममा वहाँले एनेकपा माओवादीलाई सत्ता कब्जा गर्न सोच रहेको, आफ्नै जनमुक्ति सेनाको शिविरमा अबौं रकम भ्रष्टाचार गरेको आरोप लगाउनुभयो ।

वहाँले मुलुकले

क्रमशःअन्तिम पृष्ठमा

सुगौली सन्धिबारे बेलायत सरकारलाई स्मरणपत्र

काठमाडौं । एकीकृत नेपाल राष्ट्रवादी मोर्चाले नेपाल र भारतबीचको सन् १९५१ को सम्झौताअनुसार सन् १९५५ मा भएको सुगौली सन्धि खारेज भइसकेकाले नेपालले गुमाएका भू-भागहरू फिर्ता गराउन बेलायत सरकारको ध्यानाकर्षण गराएको छ ।

मार्च १९५१ मा प्रतिनिधिमण्डलले माघ ९ गते नेपालका लागि बेलायती राजदूत

जोन टकनटलाई स्मरणपत्र बुझाई बेलायतका प्रधानमन्त्रीको ध्यानाकर्षण गराएको हो ।

सन् १९५१ जुलाई ३१ मा नेपाल-भारतबीच भएको सन्धिअनुसार सुगौली सन्धि रद्द भएतापनि नेपालले गुमाएका मेची पूर्व र महाकाली पश्चिमका नेपालका भू-भागहरू भारतले फिर्ता नगरेको

क्रमशःअन्तिम पृष्ठमा

नेमकिपाको ३८ औं पार्टी स्थापना दिवस (माघ १०) संशोधनवाद र आत्मसमर्पण विरुद्ध नेमकिपा

नेमकिपा कम्युनिष्ट पार्टीभित्र देखा परेको संशोधनवाद नीतिको सैद्धान्तिक विरोध गर्दै स्थापना भएको हो ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष का. नारायण मान बिजुक्छे रोहितले सो भनाई नेमकिपा जिल्ला समिति काठमाडौंद्वारा आयोजित पार्टीको ३९ औं पार्टी स्थापना दिवसको अवसरमा राजधानी स्थित नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान कमलादीमा भएको विचार गोष्ठी कार्यक्रममा व्यक्त गर्नुभएको विचार हो ।

‘नेपालको कम्युनिष्ट

आन्दोलन र वर्तमान राजनैतिक स्थितिमा नेपाल मजदुर किसान पार्टीको भूमिका’ विषयक विचार गोष्ठी कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि का. रोहितले पार्टी ठूलो बनाउने नाममा जो पायो त्यसैलाई सदस्यता दिन हुँदैन पार्टीमा

हुल्याउनु नहुने बताउनुभयो । मार्क्सवाद लेनिनवाद र माओ त्सेतुङ्ग विचारधारा पथप्रदर्शक सिद्धान्त त्यागेको विरुद्ध नेमकिपा स्थापना भएको स्मरण गराउँदै रुसी संशोधनवाद सामाजिक साम्राज्यवादमा

पतन, भारतीय सरकारको कारण पाकिस्तानबाट बंगलादेश छुट्टिएको कुरा अस्वीकार गरेको विरुद्ध नेमकिपाको स्थापना भएको हो । नेपाल मजदुर किसान पार्टी स्थापनाले देशमा इमान्दार र नैतिकवान भई राजनीति गर्न सकिन्छ, भन्ने प्रकाश दिइरहने सफल भएको छ । बहुसंख्यक कामदार जनताको अन्याय अत्याचारबाट मुक्त समाजवाद मात्र हुन सक्दछ भन्ने प्रचार अभियानले कम्युनिष्टको भविष्य सुनिश्चित छ, भन्ने शिक्षा दिएको छ

क्रमशःअन्तिम पृष्ठमा

तेस्रो नेवाः एकता दिवस कीर्तिपुरमा सम्पन्न गैर नेवारहरूलाई स्थान दिएकोमा सहभागी असन्तुष्ट

कीर्तिपुर । नेवाः एकता दिवस कीर्तिपुरमा माघ ७ गते सम्पन्न भएको छ । उपत्यकालगायत आसपासका गाउँका नेवारहरूको सहभागिता रहेको सो दिवस सांस्कृतिक ज्योती सहित नयाँबजारबाट पाँगा-नगाउँ-कीर्तिपुर परिक्रमा गरी नगाउँ दोबाटोमा पुगी सभामा परिणत भएको थियो ।

सभामा एनेकपा माओवादीका अध्यक्ष पुष्पकमल

दाहाल (प्रचण्ड)ले नयाँ नेपाल निर्माणमा नेवारहरूले अग्रणी भूमिका खेल्नुपर्ने बताउनुभयो । नेपाली कांग्रेसका नेता नरहरी आचार्य पहिचान सहितको संघीय राज्य हुनुपर्नेमा जोड दिँदै जातीय द्वन्द्व हुने पहिचान नेपाली जनताले चाहेको छैन भन्नुभयो । नेकपा एमालेका नेता जीवनराम श्रेष्ठले देश र जनताको हितमा नेकपमा एमाले

क्रमशःअन्तिम पृष्ठमा

“Excellency in Education”

Ujjwal Shishu Niketan Academy (USNA), a leading school in south-belt of Kathmandu offers

- New admission for limited seats in **Play Group & Nursery**. Hurry Up to grab the opportunity.
- Applications for the post of **HOSTEL WARDEN**, and **COMPUTER ASSISTANT**. Sound English base and Computer Knowledge are required.
- Applications for the post of **Play Group & Pre-primary Teachers** for new academic session 2070. Sound English background and Montessori Training are compulsory.

(Necessary counseling and orientation are provided for newly trained but non-experience candidates)

Contact: 4330300 / 4333529
Principal, USNA

प्रधानमन्त्री किन डिजेल प्लान्टको पछाडि ?

- संयम क्षेत्री, काठमाडौं

प्रतियुनिट ३२ रुपैयाँसम्म पर्ने जाने विद्युत उत्पादन गर्ने डिजेल प्लान्ट देश र विद्युत प्राधिकरण निमित्त घातामूलक हुँदाहुँदै प्रधानमन्त्री बाबुराम भट्टराईले त्यसैको निमित्त दबाव दिएको खबर सार्वजनिक भएको छ । महँगो पर्ने भन्दै ८१ मेगावाटको डिजेल प्लान्ट टेण्डर प्रक्रिया खारेज गरेको नेपाल विद्युत प्राधिकरण सञ्चालक समितिले प्रधानमन्त्रीको ठाडो निर्देशनमा पुनः ४१ मेगावाटको प्लान्ट किन्ने निर्णय गरेको छ ।

डिजेल प्लान्ट किन्दा

ठूलो रकम खर्च हुने र प्लान्टबाट उत्पादित विद्युतको लागत अति नै बढी हुने जाने जनाउँदै तत्काल डिजेल प्लान्ट नकिन्ने निर्णय विद्युत प्राधिकरण सञ्चालक समितिले गरेको भोलिपल्ट प्रधानमन्त्री भट्टराई मुख्य सचिव लीलामणि पौडेलसित रोष प्रकट गरेको बताइएको छ । त्यतिमात्र नभई समितिले सस्तो दरमा प्लान्ट स्थापना गर्ने नाममा विकसित देशमा काम नलान्ने भनी थन्क्याउन लागिएको प्लान्ट भिकाउन लागिएको बताइएको छ ।

नेपालका

आजसम्मका सरकारहरूको अदूरदर्शिता र योजनाहीनताका कारण नेपाली जनता एक्काइसौं शताब्दीमा पनि अन्धकारमा रहनुपरेको हो । राजधानी सहरमा समेत लोडसेडिङका नाममा दैनिक घोषित १४-१६ घण्टा विद्युत कटौतीको अन्धकार सहन सर्वसाधारण विवश छन् । लोडसेडिङ अन्त्य गर्न ठोस् र सम्भाव्य जल विद्युत योजना बनाई कार्यान्वयन थाल्नु आजको जरुरत हो । तर चरम घाटामा रहेको भनिएको नेपाल विद्युत प्राधिकरणले डिजेल

क्रमशःअन्तिम पृष्ठमा

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०४६ चैत २० गते शहादत अमर सहिद

लखनबादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघहिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१० माघराजमान माली
वि.सं. २०२४ मंसिरराजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष ९ अंक ४१, २०६९ माघ १२ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

विज्ञापन/वितरक: नेल्सन

व्यवस्थापक: प्रताप, वीरुण

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ: श्याम महर्जन

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लब - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

www.ourkirtipur.com.np

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय

नेमकिपालाई शुभकामना

नेपालमा समाजवाद र साम्यवाद दीर्घकालीन लक्ष्यलाई पुरा गर्ने अठोटका साथ वि.सं. २०३१ माघ १० गते नेमकिपाको स्थापना भएको हो। स्थापनाको ३९ वर्ष लागेको छ।

नेमकिपाको स्थापना तत्कालीन कम्युनिष्ट आन्दोलनलाई जर्कडिरेको खोटा विचारहरूको विरोधमा भएको थियो। तत्कालीन तथाकथित कम्युनिष्ट नेतृत्वमा निर्वासनमा रहेर देशभित्र राजनीतिक गतिविधि गर्न नचाहने, क्रान्तिकारी किसान आन्दोलन उठाउन नरुचाउने, रूसी संशोधनवाद सामाजिक साम्राज्यवादमा पतन भएको नस्वीकार्ने, कम्युनिष्ट पार्टी एकलैले पञ्चायत व्यवस्थाविरुद्ध आन्दोलन गर्न सकिन्छ भनी विश्वास नै नगर्ने, कागजी कार्यक्रमका आधारमा देशमा आफ्सेआफ क्रान्ति हुन्छ भनी ठान्ने दक्षिणपन्थी अवसरवाद र चर्काचर्का नारा दिएर संगठनलाई नोक्सान पुर्‍याउने वामपन्थी अवसरवाद व्याप्त थियो।

देशभित्रै भूमिगत गतिविधिमार्फत् जनतालाई सचेत र संगठित पार्ने, नेपाली काँग्रेसपछि नलागी कम्युनिष्ट आन्दोलनलाई एक शक्तिका रूपमा अगाडि बढाउने, अन्तर्राष्ट्रिय कम्युनिष्ट आन्दोलनमा देखिएका संशोधनवाद र अवसरवादको विरोध गर्ने, देशका विभिन्न भागमा किसान आन्दोलन उठाउनेजस्ता नेमकिपाका संस्थापकहरूको विचारसित तथाकथित नेतृत्व त्रसित थियो। तसर्थ नेपालको कम्युनिष्ट आन्दोलनलाई सही सिद्धान्त, विचार र प्रवृत्तिरित उन्मुख गराउन नेमकिपाको स्थापना अपरिहार्य भएको थियो।

नेमकिपा जन सैद्धान्तिक र वैचारिक आधारमा स्थापना भयो, ती सिद्धान्त र विचारलाई नेपाली जनतामाझ स्थापित र व्यवहारिक रूपमा रुपान्तरित गर्‍यो। नेमकिपाले जनमत संग्रहलाई उपयोग गरी त्यसलाई जनताको चेतनास्तर उठाउने र नाप्ने माध्यमका रूपमा उपयोग गर्‍यो। यसले 'प्रतिक्रियावादी' संघसंस्थाभित्र पसेर जनताको सेवा गर्ने' लेनिनवादी नीति अनुसार निर्वाचनमार्फत् पञ्चायती व्यवस्थाभित्र पसेर पञ्चायतकै जरा काट्ने कार्य गर्‍यो। ०४६ सालमा बहुदलीय प्रजातन्त्र स्थापनापछि नेमकिपाले पूँजीवादी व्यवस्थाले बहुमत कामदार वर्गका जनताको हित गर्न नसक्ने भन्दै समाजवादी गणतन्त्रका निम्ति आन्दोलन उठाउनुपर्नेमा जोड दियो। कम्युनिष्ट पार्टीहरू पूँजीवादी सरकार जान संशोधवादी विचार भएको तर समाजमा तात्त्विक परिवर्तन ल्याउन नसकिने नेमकिपाको ठहर थियो। एमाले र एमाओवादीलगायत पूँजीवादी सरकारमा पुगेका 'कम्युनिष्ट' पार्टीहरूको स्थितिले नेमकिपाको ठहर सही प्रमाणित गर्‍यो। नेमकिपा नेपालको कम्युनिष्ट आन्दोलनको प्रकाशस्तम्भ सिद्ध भइरहेको छ।

०४६ सालको जनआन्दोलनको सफलता राज्यस्तरबाट षड्यन्त्रिक भक्तपुर काण्डले भन मलजल बनायो। नेमकिपालाई नष्ट गर्न खोज्नेहरू आफै नष्ट भए। २०६३ सालको जनआन्दोलन संसद पुनःस्थापनाको उपलब्धीबाट टुङ्गिने विचारलाई नेमकिपाले अगाडि सार्‍यो। अन्ततः त्यही विचार सही साबित भयो र देशमा गणतन्त्र ल्याउन सक्ने वातावरण बन्यो।

अहिले पनि देशमा राजनैतिक अन्योल कायमै छन्। पूँजीवादी गणतन्त्र र संघीय राज्यहरू नेपाली जनताको अन्तिम उपलब्धी होइन त्यसबाट नेपालीको हित गर्दैन भन्ने कुरामा नेमकिपा स्पष्ट छ।

अहिलेको राजनैतिक अन्योलको अन्त्य राष्ट्रपति शासनले मात्र हुन्छ, राष्ट्रपति मार्फत् स्वतन्त्र र तटस्थ व्यक्तिको सरकार गठन गरी संसदीय निर्वाचन गराउनु नै उपयुक्त निकास हुने जुन विचार राखेको छ। त्यो पनि भविष्यमा सही साबित हुनेमा विश्वास गर्न सकिन्छ।

माक्सवाद, लेनिनवाद र माओ त्सेतुङ्ग विचार धारालाई नेपाली भूमिमा सही प्रयोग गरी दीर्घकालीन लक्ष्य समाजवाद प्राप्तमा सफलता मिलोस् यही शुभकामना छ।

विदेशी लेखकको आँखामा नेपाल

...सुरज सिंह

लेखक बाइरन फारवेलले आफ्नो पुस्तक 'द गुरुखाज' (The Gurkhas) मा "नेपालको हालसम्मको इतिहास पाशविक, लोभ, बर्बर, धोका, क्रूर, विश्वासघात, विद्रोह र हत्याको कथाको लामो इतिहास रहेको छ। सरकारी कामकाज, षड्यन्त्र, यातना, घूसखोरी, डरत्रास र अन्य घृणित तरिकाबाट हुन्थ्यो। जालझेल र षड्यन्त्र दैनिक जीवनको अभिन्न अङ्ग रहेको थियो।" भनी लेखेका छन्।

त्यस्तै नेपालका लागि बेलायती आवासीय राजदूत (रेजिडेन्ट) लरेन्स ओलिफ्यान्टले 'हत्याराहरूसँग घुलमिल गर्न सक्दैनौं भने नेपाली समाजबाट पाउने आनन्द तिमीले त्याग्नु पर्दछ' भनी टिप्पणी गरेका छन्। अर्का बेलायती लेखक सर फ्रान्सिस टुकरले नेपालबारे टिप्पणी गर्दै लेखेका छन् 'जहाँ हत्या गरेर पनि हत्या गर्ने, गर्न उकास्ने वा गर्न आदेश दिने व्यक्तिहरूको विवेकमा कुनै (पश्चात्तापपूर्ण) संयोग देखिदैन, त्यस्तो समाज, समूह वा समुदायलाई अलिकति पनि चिन्न सक्नु भनेको 'हत्या एक जघन्य पाप हो' भन्ने विश्वासमा हुर्केकाहरूका निम्ति अति नै मुश्किलको काम हुन जान्छ।'।

ती बेलायती लेखक तथा रेजिडेन्टका लेखनहरू हुन त नेपालका तत्कालीन शासकहरू, विशेषतः श्री ३ हुने रोलक्रममा रहेका राणाहरूप्रति लक्षित भए तापनि त्यसले नेपाल राष्ट्रकै बदनामी हुन पुगेको छ। बेलायती रेजिडेन्टलगायत शासक वर्गलाई त्यस्तो टिप्पणी गर्ने नैतिक आधारसमेत छैन। कारण सुगौली सन्धिपछिका शासन सत्ता हत्याउनका निम्ति

नेपालको दरबारमा भएका सबैजसो षड्यन्त्र र नरसंहारमा तत्कालीन बेलायती रेजिडेन्ट र इष्ट इण्डिया कम्पनी सरकारको प्रत्यक्ष र परोक्ष संलग्नता र निर्देशन रहेका थिए। सन् १८१४-१८१६ को नेपाल-अङ्ग्रेज युद्धमा नेपाल पराजित हुँदै गएपछि १८१६ मा सुगौली सन्धि भएको थियो। त्यस सन्धिअनुसार नेपालले पूर्व पश्चिम र दक्षिणका भू-भाग गरी आफ्नो आधी राज्य अङ्ग्रेजलाई दिन परेको मात्र होइन, अङ्ग्रेज रेजिडेन्टलाई राजधानी काठमाडौँमा राख्नुपर्ने भएको थियो। भारतका अन्य राज्यहरूमा भैं नेपालमा पनि आफ्नो रेजिडेन्टद्वारा षड्यन्त्र रचाई नेपाललाई पनि आफ्नो चंगुलमा पार्ने नियत

अङ्ग्रेजहरूको थियो र उनीहरूले त्यो गरिन्छ।

अङ्ग्रेज रेजिडेन्ट हौगसनकै उक्साहटमा प्रधानमन्त्री भिमसेन थापा र थापा खलकविरुद्ध पाण्डे खलक आक्रमक रूपमा लागेका थिए। वृद्ध भिमसेन थापाको पदच्युत एवं आत्महत्या वा हत्यापछि नेपाल दरबारले अङ्ग्रेज रेजिडेन्टको अगाडि घुँडा टेक्नु परेको थियो। त्यसपछि पालैपालो विभिन्न भारदार खलकलाई उचाल्दै नेपालमा आफ्नो अनुकूलको मन्त्रिमण्डल बनाउन अङ्ग्रेज रेजिडेन्टहरू कहिल्यै चुकेनन्। भिमसेन थापाका भतिजा प्रधानमन्त्री माथवरसिंह थापालाई सन् १८४५ मा आफ्नै भान्जा जङ्गबहादुर कुँवरद्वारा गोली चलाई हत्या र सन् १८४६ मा जङ्गबहादुर र उसका भाइहरूबाट भएको कोत हत्याकाण्डमा तत्कालीन अङ्ग्रेज रेजिडेन्ट हेनरी लरेन्स नै नेपथ्यका मुख्य खेलाडी थिए।

चाँडै नै नेपालको शासक बन्ने महत्वाकांक्षाले कारण जङ्गबहादुर आफ्नै मामाको नीचतापूर्वक हत्या गरे। धर्म-अधर्म गुणी, वैगुण केही ख्याल नराखी जङ्गबहादुर र उनका भाइहरूले कोतमा उपस्थित निहत्था भारदारहरूमाथि गोली चलाए, चलाउन लगाए। जङ्गबहादुरको महत्वाकांक्षा त पूरा भयो, ऊ आजीवन श्री ३ को पदवीसहित प्रधानमन्त्री बनेर गयो, उनले आफूपछि आफ्ना भाइ छोराहरू श्री ३ र प्रधानमन्त्री बन्ने रोलक्रम समेत बसाएर गए तर त्यसका निम्ति नेपालको सार्वभौम सत्ता अङ्ग्रेजको हातमा पुग्यो। त्यसपछिका घटनाहरूले हत्यारा, पाशविक, बर्बरहरूको देशका रुमा नेपालकै बदनाम हुन पुग्यो।

जङ्गबहादुरले रोपेको महत्वाकांक्षा र षड्यन्त्रको बीउ उम्रेर र विरुवा भई हुर्केर अन्ततः त्यसको फलस्वरूप जङ्गबहादुरकै छोराहरूको निर्मम हत्या भयो। श्री ३ रहेकै अवस्थामा जङ्गबहादुरका भाइ रणोदीप सिंहको हत्या भयो आफ्नै भतिजाहरूद्वारा त्यसपछिका हरेक श्री ३ परिवर्तन षड्यन्त्र र हत्याको धम्कीका आधारमा भए। त्यसरी आफ्नै दाजुभाइ र आफन्तको हत्या गरी शासन सत्तामा पुगेकाहरू 'घरको बाघ र बनको स्याल' बन्न पुगे। उनीहरूले अङ्ग्रेज रेजिडेन्ट र शासकहरूलाई खुसी पार्न देश र देशवासीको अहितमा कयौं निर्णयमात्र गरेनन्, देशलाई नै भण्डै भण्डै अङ्ग्रेजको हातमा सुम्पे। नेपाली युवाहरूलाई बेलायती-गाखा सेनामा भर्ती

गर्न वर आफ्नो साम्राज्य विस्तार गर्न र जोगाउनका निम्ति मर्ममार्न लगाउने अधिकार अङ्ग्रेजलाई सुम्पे। अङ्ग्रेज साम्राज्य विस्तारका निम्ति नेपाली भनेका बर्बरी, हिंस्रक र मुटु नभएका वन्य जातिका रूपमा विश्वभर बदनाम भए। यी त इतिहासको प्रसङ्ग भए तर यी प्रसङ्गबाट निस्तृत प्रवृत्तिले आजसम्म देशको पनि देशको बदनामी र सार्वभौमिकता कमजोर पार्ने दुष्कार्य भइरहेको छ।

आफ्नो सत्ता जोगाउने महत्वाकांक्षाले कारण अन्तिम राणा प्रधानमन्त्री मोहन शमसेरले स्वतन्त्र भारतसित १९५१ को शान्ति सम्झौता तथा मैत्री सन्धि गरी नेपाललाई भण्डै भारतको उपनिवेशको स्थितिमा पुर्‍याएका थिए। मातृका र वीपी कोइराला दाजुभाइले नेपालको प्रधानमन्त्री बन्ने आकाङ्क्षा पूर्तिमा गरेको सहयोगको गुण तिर्नकै लागि राष्ट्रघाती कोशी र गण्डक सम्झौता गरेका होइनन् भने ठाउँ छैन। सर्वाधिकार सम्पन्न राजा बन्ने महत्वाकांक्षाले राजा महेन्द्रले निरंकुश निर्दलीय पञ्चायती शासन लाडे।

२०४६ सालको परिवर्तनपछि टनकपुर सम्झौता/सन्धि र महाकाली सन्धि क-कसको कुन महत्वाकांक्षाले भएको हो भनी कोट्याउन नपर्ला। आ-आफू प्रधानमन्त्री र मन्त्री बन्ने महत्वाकांक्षाले नै संसदीय प्रजातन्त्रलाई असफल सिद्ध गर्ने कार्य कथित प्रजातन्त्रका हिमायतीहरूबाटै भए। दलहरू टुक्राइए, भेडावाखासरह सांसद किनबेच भए, महिला र पुरुष सांसद एकैठाउँ थुनेर अशिलल चलचित्र देखाइए, हुन नपर्ने धेरै बदनामीका कारनामाहरू भए। कथित माओवादी 'जनयुद्धका निम्ति' मेसो र वातावरण बनाइदियो।

शासक बन्नेहरूको महत्वाकांक्षा र विदेशी षड्यन्त्रबाटै बदनाम दरबार हत्याकाण्ड भयो। शान्तिप्रक्रियाका नाममा पूँजीवादी सरकारमा गएपछि क्रान्ति र समाजवादका निम्ति 'जनयुद्ध' गरेको माओवादीको वास्तविकता पनि उदाङ्गो भयो। माओवादी 'जनयुद्ध' नयाँ व्यवस्थाका निम्ति भएको वर्ग संघर्षभन्दा छोटो समयमा नै शक्ति आर्जन गरी सत्तामा पुग्ने माध्यममात्र भएको पुष्टि भयो।

बाबुराम भट्टराई प्रधानमन्त्री बनेको माओवादी नेतृत्वको दोस्रो सरकारले आफ्नो आयु लम्ब्याइ राख्नकै

निम्ति देशको अहित हुने भारतसितको विप्ला सम्झौतामात्र गरेर संविधानसभा र व्यवस्थापिका-संसद विघटनसमेत गर्‍यो। माओवादीले शक्ति आर्जनका निम्ति जनयुद्धकालका जघन्य खालका हिंसा गरेका र माओवादी भएको आरोपमा जनताविरुद्ध अत्याचार गरेका सेना र प्रहरी अधिकारीहरूलाई जोगाउन अहिले लिएको अडानले दण्डहीनता व्याप्त मुलुकका रूपमा नेपालमा फेरि पनि बदनाम हुन पुगेको छ। हुन त बहुदलीय प्रजातन्त्रमा कुसी मोह र दण्डहीनताको संस्कारको जग अहिले प्रतिपक्षमा रहेका नेपाली कांग्रेस र एमालेले बसालेका हुन। ०४६ सालको जनआन्दोलन दबाउन शक्ति प्रयोग गर्नेहरूलाई कारवाही गर्न सिफारिस गरेको मल्लिक आयोगको प्रतिवेदन र जनआन्दोलन ०६२ र ०६३ माथि दमन गर्नेहरूलाई कारवाही गर्न सिफारिस गरेको रायमाझी आयोगको प्रतिवेदन कार्यान्वयन नगरी कुनामा थन्क्याउनेहरू काङ्ग्रेस र एमालेहरू नै हुन्। शासक दलका नेतृत्वको कुसी मोहका कारण देश राजनीतिक जटिलतामा फसेको छ। देशमा आर्थिक विशृंखलतासमेत निम्त्याई असफल राज्य घोषित हुने दिशामा उन्मुख छ। विदेशी शक्तिकेन्द्रहरूको हस्तक्षेप बढ्दो छ। बेलायतले नेपाली सेनाका कर्णेल कुमार लामालाई पक्राउ गर्नु मानव अधिकारविरुद्धको मुद्दाभन्दा पनि नेपालको राजनीतिमा आफ्नो प्रभाव बढाउने बेलायती सरकारले बहाना भएको देखिन्छ। शासकहरूको महत्वाकांक्षा र कुसी मोहकै कारण देशको सार्वभौमिकता कमजोर हुँदै र गुम्दै गएको छ। योग्य शासकले देश र जनताको उन्नतिको निम्ति उल्लेख्य काम गर्ने मात्रै होइन, आफ्नो व्यक्तित्वको प्रभावले विश्व समुदायमा देशकै इज्जत र गौरव वृद्धि गर्ने गर्छ। विडम्बना नेपालमा भने त्यस्ता शासकहरू खोज्दा पनि पाइएको छैन। 'जुन जोगी आए पनि कानै चिरेका' भन्ने उखान चरितार्थ गर्दै शासकहरू साम्राज्यवादी शक्तिहरू र भारतीय विस्तारवाद अगाडि घुँडा टेकेर सत्तामा पुग्ने र टिकिराख्न सकिने परिनिर्भर सोच राख्छन्। अयोग्य, परिनिर्भर र विदेशीमुखी शासकहरूकै कारण नेपाल राष्ट्रको बदनाम भएको छ र राष्ट्र कमजोर बन्दै गएको छ।

मध्य पश्चिम विश्वविद्यालय कसका लागि ?

रविन्द्र ज्याख्व, अध्यक्ष, नेक्राविसंघ

सुर्खेत जिल्लामा मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय स्थापनाका लागि त्यस क्षेत्रका राजनैतिक दलहरू, विद्यार्थी, प्राध्यापकलगायत सरोकारवाला सम्पूर्णले पटकपटक आन्दोलन गरेका थिए । सरकारले पनि सस्तो लोकप्रियता कमाउने नाममा भौतिक पूर्वाधार तथा शैक्षिक एवं प्रशासनिक जनशक्तिको बन्दोबस्त नगरिकन नै हतारमा विश्वविद्यालय घोषणा गर्‍यो । सुर्खेतमा मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय घोषणा गरिएको तीन वर्ष भएको तर मध्यपश्चिमवासीहरूलाई ‘कागलाई बेल पाक्यो, हर्ष न विस्मात’ भैं भएको छ ।

सरकारले त्यस विश्वविद्यालयमा उपकुलपति नियुक्त गरेर लामो समयसम्म अन्य पदाधिकारी लामो समयसम्म नियुक्त नगरिएको सुर्खेतमा केन्द्रीय कार्यालय स्थापना र कर्मचारी नियुक्त नगरिएको र कार्यालयलाई

आफ्नो भोलामा सीमित गर्न परेकोमा गुनासो गर्दै एकपटक उपकुलपति प्रा. डा. पदमलाल देवकोटाले भनेका थिए, - ‘सरकारले हामीलाई उपकुलपति नियुक्त गरेर भेडो बनायो ।’

विश्वविद्यालय घोषणा गरिएको तीन वर्षपछि यही शैक्षिक सत्रदेखि अध्ययन अध्यापन सञ्चालन गर्ने तयारी गरिएको छ । तर विश्वविद्यालयले निर्धारण गरेको शुल्क हेर्दा यो विश्वविद्यालय कसका लागि खेलिएको भन्ने प्रश्न खडा भएको छ । त्रिभुवन विश्वविद्यालयजस्तै मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय पनि सरकारको पूर्ण स्वामित्वमा सञ्चालित छ । यसको भौतिक पूर्वाधार निर्माण, प्रशासनिक तथा शैक्षिक व्यवस्थापन र खर्चसमेत राज्यको कोषबाट बेहोरिन्छ । तर विश्वविद्यालयले भर्खरै सार्वजनिक गरेको अध्ययन शुल्क त्रिविका सम्बन्धन प्राप्त निजी कलेजहरूले लिने

शुल्कभन्दा महँगो छ । सर्वसाधारण नेपाली विद्यार्थी र विशेष गरी मध्यपश्चिमका विद्यार्थीले निर्धारित शुल्कमा अध्ययन गर्ने क्षमता विरलै राख्छन् । अतः गरिब तथा कामदार जनताको लागि मध्यपश्चिममा विश्वविद्यालय ‘आकासको फल’ हुने निश्चित छ ।

विश्वविद्यालय प्राज्ञिक तथा अनुसन्धान केन्द्र हो । योग्य र प्राज्ञिक व्यक्तिहरूले देशको आवश्यकताअनुसार विभिन्न क्षेत्रका विशेषज्ञहरू उत्पादन गर्ने कार्य विश्वविद्यालयमा हुने गर्छ । तर मध्यपश्चिम विश्वविद्यालय सञ्चालन अघि नै एमाओवादी, काँग्रेस, एमालेगायतका पूँजीवादी पार्टीहरूको भर्तीकेन्द्र जत्तिकै बनेको छ । दलीय भागवण्डाको आधारमा योग्यता र क्षमताभन्दा आ-आफ्नो दलका व्यक्तिहरूलाई प्राध्यापक र कर्मचारीमा नियुक्ति गरिएको छ । विषयसँग सम्बन्धित

व्यक्तिहरूलाई पनि विभागीय प्रमुख बनाउने र वैधानिक प्रक्रिया अवलम्बन नगरी अपारदर्शी ढङ्गले कर्मचारी र प्राध्यापक नियुक्त गर्ने काम भइरहेको छ । यसबाट अहिले नै विश्वविद्यालयको स्तर मापनमा प्रश्नचिह्न लागेको छ । त्यसमाथि राज्यकोषमाथि ब्रम्हलुट गर्ने थलोको रूपमा पूँजीवादी पार्टीहरूले मध्यपश्चिम विश्वविद्यालयलाई परिणत गर्दैछन् । यो जनताको विश्वविद्यालय नभई राजनैतिक भागवण्डाको केन्द्र बन्दैछ, प्राज्ञिक र अनुसन्धान केन्द्र नभई राज्यकोषमाथि ब्रम्हलुट गर्ने थलो बनाइँदैछ ।

नेपाल क्रान्तिकारी विद्यार्थी संघले मध्यपश्चिम विश्वविद्यालयमा भइरहेको विकृतिविरुद्ध संघर्ष सुरु गरेको छ । सर्वसाधारण तथा गरिब जनताका छोराछोरीको पहुँचमा पुऱ्याउन विश्वविद्यालयले निर्धारण गरेको चर्को शुल्क खारेज गरी त्रिविको भन्दा ११

प्रतिशतले कम शुल्क कायम गरिनुपर्ने, ३१ प्रतिशत विद्यार्थीलाई छात्रवृत्तिको बन्दोबस्त गरिनुपर्ने, राजनैतिक भागवण्डाको अन्त्य गरिनुपर्ने, अवैधानिक रूपमा नियुक्त गरिएका सम्पूर्ण प्राध्यापक र कर्मचारीहरू खारेज गरी सेवा आयोगबाट वैधानिक प्रक्रिया अवलम्बन गरिनुपर्ने लगायतका मागहरूसहित आन्दोलनलाई सशक्त बनाइरहेको छ । गएको पुस २२ गतेदेखि सञ्चालन गरेको आन्दोलनमा नेक्राविसंघको साथमा नेकपा-माओवादी समर्थित अनेरास्ववियू (क्रान्तिकारी) अखिल छैठौँ, अनेरास्ववियू र शिक्षा क्याम्पस सुर्खेतको स्ववियुले पनि साथ दिएको छ । आन्दोलनले मध्यपश्चिमका विद्यार्थी, अभिभावक तथा सरोकारवाला संघ संस्थाहरूको व्यापक समर्थन र साथ पाइरहेको छ । तर दलीय भागवण्डाकै आधारमा एमाओवादीको कोटामा नियुक्त

उपकुलपतिहरू फेरि पनि प्राध्यापक तथा कर्मचारी नियुक्तिमा दलीय भागवण्डाको प्रस्ताव राख्दै पूँजीवादी दलका स्थानीय नेताहरूलाई प्रभाव पार्ने चाल चालिरहेका छन् । विश्वविद्यालयमा प्राज्ञिक वातावरण निर्माण गर्नुभन्दा राजनैतिक दलको ‘नुनको सोभो’ गर्ने पदाधिकारीहरूले तत्काल राजीनामा दिनुपर्ने नेक्राविसंघले अडान लिएको छ ।

अतः नेक्राविसंघले मध्यपश्चिम विश्वविद्यालयलाई गरिब तथा कामदार जनताको विश्वविद्यालय बनाउन तथा त्यहाँ भइरहेको राजनैतिक दलीय भागवण्डा अन्त्य गर्न आन्दोलनका थप कार्यक्रम घोषणा गर्दैछ । संयुक्त विद्यार्थी आन्दोलनमा सहभागिताको लागि सम्पूर्ण विद्यार्थी, अभिभावक, प्राध्यापक, बुद्धिजीवी तथा अन्य तह र तप्काका जनतासित नेक्राविसंघ आह्वान गर्दैछ ।

सन्दर्भ : सहिद दिवस माघ पक्ष गते

नेपालका चार सहिदहरू

नेपालका चार सहिद भन्नाले शुक्रराज शास्त्री, दशरथ चन्द, धर्मभक्त माथेमा र गंगालाल श्रेष्ठलाई बुझिन्छ । ती सहिदहरूको सम्झनामा माघ ९ गतेदेखि माघ १६ गतेसम्म सहिद सप्ताह सुरु भैरहेको छ । ती महान सहिदहरूको छोटो जीवनी यहाँ प्रस्तुत छ : - सं.

शुक्रराज शास्त्री

शुक्रराज शास्त्रीको जन्म वि.सं.१९५० मा काठमाण्डौमा भएको थियो । उहाँको पिताको नाम माधवराज जोशी र माताको नाम रत्नकुमारी थियो । उहाँको जन्म नेवार परिवारमा भए तापनि उहाँले आफ्ना पिताले भैं संस्कृत भाषाको अध्ययन गर्नुभएको थियो । उच्च श्रेणीमा संस्कृतमा शास्त्री उत्तीर्ण गरेकोले नै उहाँलाई शास्त्री भनिएको हो । शास्त्रीले भारतको इलाहाबादस्थित दयानन्द आर्य समाजीक विद्यालयका प्राध्यापक भई काम गर्नुका साथै सामाजिक सुधार क्षेत्रमा पनि काम गर्नुभएको थियो । उहाँले पञ्जाब विश्व विद्यालयबाट अंग्रेजी विषयमा स्नातक गरेपछि उहाँ नेपाल आउनुभयो । नेपालभाषा, नेपाली, हिन्दी, संस्कृति र अंग्रेजी भाषाका ज्ञाता स्व.शास्त्रीका ६ वटा पुस्तक प्रकाशित छन् । काठमाण्डौ आएपछि क्रान्तिकारीहरूसँग उहाँको सम्पर्क भयो । वि.सं.१९९३ मा ‘नागरिक अधिकार समिति’मा बसी राणाविरोधी अभियानमा लाग्नुभयो । शास्त्रीले महात्मा गान्धीसँग भेट गरी नेपालका बारेमा कुरा गरेकाले काठमाण्डौ फर्केपछि राणा सरकारले उहाँलाई नजरबन्द गर्‍यो ।

वि.सं.१९९५ मंसिर १३ गते काठमाण्डौको इन्द्रचोकमा राणा शासकहरूको विरुद्धमा हुन लागेको आमसभामा एकजुट हुन उहाँले आह्वान गर्नुभयो र त्यसपछि पक्रेर राजद्रोहीको आरोप लगाई तीनवर्षे कैद सुनाइयो । त्यसपछि अन्य ८ वटा मुद्दामा फसाई वि.सं.१९९७ साल माघ ७ गते सर्वस्वहरणसहित फाँसीको सजाय सुनाइयो । वि.सं.१९९७ साल माघ १० गते राती उहाँलाई भुण्ड्याएर मारियो ।

धर्मभक्त माथेमा

धर्मभक्त माथेमाको जन्म वि.सं.१९६५ साल काठमाण्डौको ओमबहालमा भएको थियो । उहाँका माताको नाम चन्द्रकुमारीदेवी माथेमा थियो भने पिताको नाम सुब्बा आदिभक्त माथेमा थियो । दार्जिलिङ र कलकत्तामा अध्ययन गर्नुभएका धर्मभक्त व्यायामका सौखिन थिए । उहाँले राजनीति गर्ने प्रेरणा भारतबाटै प्राप्त भयो । उहाँको बुबालाई जुद्ध शमशेर निर्वासित गरिदिए । वि.सं.१९९० मा उहाँको भेट दशरथ चन्दसँग भयो । पछि उहाँ नेपाल प्रजापरिषद्को सदस्य हुनुभयो । राणाहरूले उहाँलाई पक्राउ गरी वि.सं.१९९७ साल माघ १२ गते सिफलमा

शुक्रराज शास्त्री, दशरथ चन्द, धर्मभक्त माथेमा र गंगालाल श्रेष्ठ

फाँसी दियो ।

दशरथ चन्द

दशरथ चन्दको जन्म बैतडी जिल्लाको बस्कोटमा वि.सं.१९६० साल असार महिनामा माता ओमकुमारी चन्दको कोखबाट भएको थियो । उहाँका पिताको नाम शेरबहादुर चन्द थियो । उहाँ राणा शासनका कट्टर विरोधी थिए । चन्दले मानविकी र समाज शास्त्रमा बनारसबाट प्रमाणपत्र तह उत्तीर्ण गर्नुभएको थियो । उहाँले काशी नागरिक प्रचारिणीसभामा रहेर राजनीति गर्न थाल्नुभएको थियो । उहाँले गान्धीले भारतमा प्रारम्भ गर्नुभएको सत्याग्रहमा पनि भाग लिनुभएको थियो । उहाँले थाइल्याण्डमा पुगेर नेपालमा राणाविरोधी क्रान्ति गर्ने योजना बनाउनुभएको थियो । यसका साथै

उहाँ नेपाल ‘प्रजापरिषद्’ का सक्रिय कार्यकर्ता पनि हुनुहुन्थ्यो । राणाविरोधी कार्य गरेवापत उहाँलाई वि.सं.१९९७ साल माघ १५ गते गंगालालसँगै गोली हानी मृत्युदण्ड दियो ।

गंगालाल श्रेष्ठ

गंगालाल श्रेष्ठको जन्म वि.सं.१९७५ सालमा रामेछाप जिल्लाको भंगेरी गाउँमा माता तुल्सीमाया श्रेष्ठको कोखबाट भएको थियो । उहाँका पिताको नाम भक्तलाल श्रेष्ठ थियो । उहाँले दरबार हाइस्कूलबाट एस.एल.सी. उत्तीर्ण गर्नुभएको थियो । उहाँ त्रिचन्द्रमा आइएस्सी पढ्दै हुनुहुन्थ्यो । गंगालाल पनि राणाहरूको खुलेर विरोध गर्नुहुन्थ्यो । शुक्रराज शास्त्रीको आमसभामा राणाविरोधी

भाषण गरे वापत उहाँलाई पक्राउ गर्‍यो । त्यसको केही समय पछि उहाँ जेलमुक्त हुनुभयो र त्यसको लगत्तै उहाँले दशरथ चन्दको संगत पाउनुभयो र उहाँकै माध्यमबाट गंगालालले नेपाल प्रजापरिषद्को सदस्यता प्राप्त गर्नुभयो । त्यसपछि उहाँ राणाविरोधी क्रियाकलापमा भन् सक्रिय भएर लाग्नुभयो । प्रजापरिषद्का गतिविधिमा सक्रिय रूपमा लागेर राणाविरोधी बोलेबापत उहाँलाई पक्राउ गर्‍यो र वि.सं.१९९७ साल माघ १५ गते आफ्नो घर छेउको बाटोबाटै लगी दशरथ चन्दसँगै शोभाभगवतीमा गोली हानी मृत्युदण्ड दियो ।

यसरी नेपालका चार

सहिदको अन्त्य निर्मम तरिकाबाट भयो । यी अमर सहिदहरूको भौतिक शरीर हामीबीच नरहे पनि उहाँहरूले देखाएको बाटोमा हामी हिँडेका छौँ कि छैनौं भनी आफैसँग प्रश्न गर्नेबेला आएको छ । उहाँहरूले आफ्नो प्राणको आहुती दिएर आदर्श शोषणरहीत नेपालको निर्माण गर्ने कल्पना गरेका थिए त्यसलाई साकार पार्नसके उहाँहरूको सच्चा श्रद्धाञ्जली हुनेछ । वर्षको एक दिन (माघ १६ गते) सहिदको तस्वीरमा फूलमाला चढाएर केही हुनेवाला छैन । सहिदले सिकाएको बाटोमा , सहिदको सपना साकार पार्न र सहिदको बलिदानलाई खेर जान नदिन आजको महान दिनमा देश र

नेपालको कम्युनिष्ट आन्दोलनमा नेपाल मजदुर किसान पार्टीको भूमिका

माकर्सवाद, लेनिनवाद र माओ त्सेतुङ्ग विचारधारालाई देशको विशेषताअनुसार लागू गर्नुपर्ने ठम्याइ राख्दै नेपालको कम्युनिष्ट आन्दोलनमा देखापरेका खोटा विचारहरूको खण्डन र रूसी संशोधनवाद सामाजिक साम्राज्यवादमा पतनलाई स्थापनाको सैद्धान्तिक आधार मान्ने नेपाल मजदुर किसान पार्टीको स्थापना २३ जनवरी १९७५ अर्थात् ११ माघ २०३१ को दिन भएको थियो ।

समाजको परिवर्तन र देशको विकासको निम्ति तल्लो वर्ग र शोषित-पीडित जनतालाई वर्गीय र राजनैतिक रूपले सचेत र सङ्गठित गर्दै कामदार वर्गलाई शासक वर्गका रूपमा उठाउन नेमकिपा स्थापनाकालदेखि नै संघर्षरत छ । यसको लागि सङ्घट र अष्ट्यारोमा समेत यसका कार्यकर्ताहरूले निःस्वार्थ रूपमा देश र जनताको सेवा गर्ने उद्देश्य लिई संघर्ष गरे । यस सिलसिलामा अनेकौँ दुःख-कष्ट भेले । तर तिनीहरू कहिल्यै भुकेनन् र सिद्धान्तलाई छोडेनन् बरू नेपालको कम्युनिष्ट आन्दोलनमा देखापरेका वामपन्थी अवसरवाद र दक्षिणपन्थी अवसरवादलाई उदाङ्ग्याउँदै जनतामा समाजवादको भावना उजिल्याउने काम गरे ।

कामदार वर्गको दैनिक समस्यालाई समेत लिएर सङ्गठित संघर्ष गर्ने माकर्सवादी नीति र प्रतिक्रियावादी संघ-संस्थामा समेत गएर जनताको सेवा गर्ने लेनिनवादी नीतिलाई नेमकिपाले आत्मसात गरेको छ । नेमकिपाले आफ्नो राजनैतिक अडानमा स्थापनाकालदेखि आजसम्म कुनै प्रकारको हेरफेर ल्याएको छैन, न त आफ्ना कार्यमा कुनै आत्मआलोचना नै गर्नु परेको छ । यसले नेमकिपाको सैद्धान्तिक तथा राजनैतिक परिपक्वतालाई प्रदर्शित गर्दछ ।

नेमकिपा नेपालको कम्युनिष्ट आन्दोलन र प्रजातान्त्रिक तथा मानव अधिकार प्राप्तिको संघर्षमा एक प्रतिबद्ध पार्टीको रूपमा स्थापित छ । देश र जनताको सेवामा नेमकिपालाई अझ अगाडि बढ्ने प्रेरणा विगतका संघर्षशील र बलिदानी इतिहासबाट प्राप्त भइरहनेछ ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीले सैद्धान्तिक संघर्षमा कसैलाई मोलाहिजा गर्दैन । यसले देशको कम्युनिष्ट आन्दोलनमा घुसेका नव-संशोधनवादीहरूको मुकुण्डो च्यात्ने र आन्दोलनलाई सही मार्गमा डोर्‍याउने आफ्नो कर्तव्य अविचलित, अडिग र कठोरतापूर्वक निर्वाह गर्दै आएको छ । एमालेको व्यक्ति हत्याको ‘राजनीति’ सँग सैद्धान्तिक संघर्ष गर्नेहरूको अग्रपंक्तिमा नेमकिपा नै थियो । त्यस्तै ‘जनताको बहुदलीय जनवाद’ आत्मसात गरी एमालेले कम्युनिष्ट सिद्धान्त परित्याग गरेको तथ्य उदाङ्ग्याउन पनि नेमकिपा

पछि परेन । एमालेमा आवद्ध सच्चा क्रान्तिकारीहरूलाई गलत बाटोबाट मुक्त गर्न रचनात्मक आलोचनालाई नेमकिपाले निरन्तरता दिइरहेको छ ।

नेमकिपा नेपालको राजनीतिमा सही र कुशल नेतृत्वमा निःस्वार्थ रूपले जनताको सेवा गर्न अगाडि बढेको पार्टी हो । सामन्तवाद, साम्राज्यवाद, उपनिवेशवाद, वामपन्थी एवं दक्षिणपन्थी अवसरवादको विरोधमा यो पार्टी प्रारम्भकालदेखि नै संघर्षरत छ । माकर्सवाद, लेनिनवाद र माओ त्सेतुङ्ग विचारधारालाई मार्ग निर्देशक सिद्धान्तको रूपमा ग्रहण गरी संघर्षका विभिन्न रूपहरूद्वारा चरणबद्ध तरिकाले समाजवाद स्थापना गरी साम्यवादी समाज स्थापना गर्ने यस पार्टीको मुख्य लक्ष्य हो । यस लक्ष्य प्राप्तिको निम्ति नेपाली कामदार जनता र विश्वका न्यायप्रेमी जनताको संघर्षमा यो पार्टी ऐक्यबद्धता जाहेर गर्छ ।

नेमकिपाले मोहियानी हक सुरक्षा आन्दोलन, वाली काट्ने अभियान, भ्रष्टाचारविरोधी संघर्ष, महङ्गीविरोधी आन्दोलन, भर्पाइ आन्दोलनजस्ता जनताको जीविकाको सवाललाई लिएर जनतालाई सचेत र सङ्गठित गर्दै आइरहेको छ ।

मोही किसानहरूको सचेत र सङ्गठित संघर्षकै कारण जोताहाहरूले पञ्चायती भूमिसुधारबाट लाभ लिन सकेका थिए । तर सामन्त वर्गको बाहुल्य भएका पार्टीहरूले जग्गामाथिको द्वैध स्वामित्व अन्त्य गर्ने आकर्षक नारामा ठूलो षड्यन्त्र गरे । देशमा १५ प्रतिशत जतिमात्र मोहियानी हक कानुनी रूपमा कायम भएको देखिन्छ । द्वैधस्वामित्व अन्त्य गर्ने कुराले ८५ प्रतिशत मोही किसानहरूको अहित भएको छ । त्यसमा देशका ‘ठूला’ पूँजीवादी पार्टीहरू एक भए । त्यस षड्यन्त्रविरूद्ध नेमकिपाले सम्पूर्ण जोताहा किसानहरूलाई मोहीको निस्सा प्रदान गर्न र आधा-आधा हकको नीति कायम हुनुपर्ने कुरामा आवाज उठाउँदै आएको छ । नेमकिपा जमिन जोत्नेको सिद्धान्त लागू हुने क्रान्तिकारी भूमिसुधार लागू हुनुपर्ने पक्षमा छ ।

नेमकिपाले शिक्षालाई उत्पादन श्रमसँग मिलाएर शिक्षित बेरोजगारको संख्या घटाउँदै लानुपर्ने ठम्याइ राखेको छ । त्यस्तै मजदुरहरूको न्यूनतम ज्याला र कामको स्थायित्वको विषयमा आवाज उठाउँदै आएको छ । मजदुर र कर्मचारीहरूको ज्याला र तलब बजार भाउअनुसार हुनुपर्ने माग राख्दै आएको छ । त्यसो भएमा गरिवीको रेखामुनिको संख्या घट्नेछ । मजदुर र कर्मचारीहरूको ज्याला र तलब बजार भाउअनुसार बढेमात्र तिनीहरूको क्रयशक्ति बढ्नेछ, परिणामले उद्योगको पनि विकास हुन्छ ।

सानो देशमाथि ठूलो देशले गर्ने थिचोमिचो वा

आक्रमणजस्ता साम्राज्यवादी र विस्तारवादी नीतिको विरोधमा नेमकिपा संघर्षरत छ । यसले नेपालको सुस्ता, महेशपुर, इलाम, लालापट्टी र तिलाठी, कालापानीलगायतका भू-भागमा भारतद्वारा गरिएको अतिक्रमणको विरोधमा संघर्ष गर्दै आएको छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय ऐक्यबद्धता जनाउन पनि यो पार्टीका सङ्गठित नेता र कार्यकर्ताहरू त्यत्तिकै क्रियाशील र संघर्षशील छन् । भियतनाममाथि अमेरिकी साम्राज्यवादी बर्बर आक्रमणको विरोधमा २०२२-२३ सालतिर भारतद्वारा गरिएको अतिक्रमणको विरोधमा २०२२-२३ सालतिर भक्तपुरमा विशाल प्रदर्शन भएको थियो । देशमा पञ्चायत व्यवस्था लादिएपछि अन्तर्राष्ट्रिय विषयको त्यो प्रथम जुलुस थियो । त्यस्तै क्युवा, अफगानिस्तान, हैटी, इराक, कोरिया, आदि देशका जनताका न्यायोचित आवाजको समर्थनमा र ती देशमाथि आक्रमण, दमन र धम्कीको विरोधमा नेमकिपाले विभिन्न रूपमा आफ्नो अन्तर्राष्ट्रिय ऐक्यबद्धता प्रदर्शन गर्दै आएको छ । मजदुर दिवसलगायत विश्व सर्वहारा वर्गका महान गुरुहरू र योद्धाहरूको स्मृतिमा विभिन्न दिवसहरू मनाउँदै आएको छ ।

२०३६ सालमा भएको देशव्यापी आन्दोलनले २०३७ साल जेठ ११ गते सम्पन्न भएको जनमत संग्रहलाई निष्पक्ष र धाँधलीरहित बनाउन पाँच पूर्वाधारहरू अगाडि सारी २०३६ भाद्र २४ गते भएको देशव्यापी आन्दोलनमा यो पार्टी सरिक थियो । आन्दोलनमा तत्कालीन नेमकिसंघ, अनेकिसंघ, नेकपा कोशी अञ्चल, नेकपा बनारस गुट र नेकपा चौम गरी पाँच पार्टीहरू सहभागी थिए । वामपन्थी एकताको जोडदार माग गर्ने आजका माले र एमालेले त्यस संयुक्त संघर्षको सुरूदेखि नै प्रक्रिया गलत भनी विरोध गरेका थिए । देशभरका मजदुर, किसान, युवक, विद्यार्थी र बुद्धिजीवीहरू २४ भाद्रको आन्दोलनमा उत्रिए । यो ऐतिहासिक महत्त्वको दिन भएको हुँदा नेमकिपाले प्रत्येक वर्ष २४ भदौको दिनलाई वामपन्थी एकता दिवसको रूपमा मनाउँदै आएको छ ।

जनमतसंग्रहलाई जनताको राजनीतिक र प्रजातान्त्रिक पक्षको शक्ति नाप्ने ‘ब्यारोमिटर’ भन्दै नेमकिपा बहुदलको प्रचारमा सक्रिय भयो । तर अन्य वाम पार्टीहरूले बहिष्कार, सक्रिय बहिष्कार भन्दै राजनैतिक संघर्षबाट टाढा भान्ने अराजनीतिक नाराहरू अगाडि सारे । वामपन्थी भनिने सबै पार्टीहरूले बहुदलको पक्षमा प्रचारप्रसार गरेका भए बहुदलको लागि २०४६ को आन्दोलन पर्खनुपर्ने थिएन ।

२०३८ सालको आम निर्वाचनलाई माले, चौम र माकर्सवादी पार्टीले बहिष्कार गरे । नेमकिपाले आम निर्वाचनलाई पनि वर्गीय र राजनीतिक संघर्षको रूपमा प्रयोग गर्‍यो । प्रतिक्रियावादीभन्दा प्रतिक्रियावादी

संघसंस्थाभित्र गएर जनताको सेवा गर्ने लेनिनवादी नीतिअनुसार चुनावलाई उपयोग गर्दा बहिष्कारवादीहरूले नेमकिपालाई गैरमाकर्सवादी, संशोधनवादी, पञ्चायती तत्व आदि आरोप लगाए । तर २०४३ को निर्वाचनमा आजको एमाले-मालेले आफ्नो गल्ती स्वीकार गर्दै नेमकिपाको नीतिअनुसार चुनावमा भाग लियो ।

२०४२ सालमा नेपाली कांग्रेसले चलाएको सत्याग्रहको बेला निरंकुश पञ्चायती व्यवस्थामा विरूद्ध तत्कालीन मालेबाहेकका वाम पार्टीहरू संघर्षमा उत्रेका थिए । त्यस संघर्षमा नेमकिपाका धेरै कार्यकर्ताहरू गिरफ्तार भए । बम काण्डको कारण आन्दोलन बीचमै स्थगित भयो ।

नेमकिपाको बढ्दो लोकप्रियता देखेर २०४५ भाद्र ९ गते निरंकुश पञ्चायती सरकारले राज्यस्तरबाट एउटा षड्यन्त्र रच्यो । भूपू. रापस कर्ण ह्योजूलाई बलिको बोका बनाइयो । नेमकिपाका अध्यक्ष का. रोहितलगायत ६७ जना नेता कार्यकर्ताविरूद्ध सो काण्डमा मुद्दा दायर गरियो । तत्कालीन प्रम मरिचमान सिंह श्रेष्ठ, राष्ट्रिय पञ्चायतका अध्यक्ष नवराज सुवेदीलगायतका मन्त्री र महापञ्चहरूको जुलुसले का. रोहितको नाम किटेर ‘फाँसी दे’ भन्ने नारा लगाए । सयौँ कार्यकर्ता र साधारण जनता महिनौँसम्म प्रहरी दमन र श्वेत आतङ्कसँग जुभे । धेरै कार्यकर्ताहरूलाई सर्वस्वहरण र ज्यान मुद्दामा फसाइयो । यद्यपि २०४६ सालको जनआन्दोलन सफल पार्न नेमकिपाका कार्यकर्ताहरूले उल्लेखनीय भूमिका निर्वाह गरे ।

प. ज. तन्त्र काे पुनःस्थापनापछि, नेमकिपाले जनताको संविधान घोषणा गराउन सार्वभौमसत्ता जनतामा हुनुपर्ने नारा लगाउँदै २०४७ कार्तिक २१ गते हुँदा नेमकिपाले प्रत्येक वर्ष २४ भदौको दिनलाई वामपन्थी एकता दिवसको रूपमा मनाउँदै आएको छ ।

अधिकांश जनता

अशिक्षित, अचेतित र देशमा प्रजातान्त्रिक अभ्यास गाउँ-घरसम्म नपुगेको आदि कारणले राष्ट्रिय दलको मान्यताका निम्ति ३ प्रतिशत मतको संवैधानिक प्रावधानलगायत अप्रजातान्त्रिक व्यवस्थाहरूप्रति नेमकिपाले विरोध जनायो । तीन प्रतिशतको प्रावधानले दुईदलीय तानाशाहीको सम्भावना देखेको हुँदा सोको समयमै विरोध गर्‍यो । आज पनि नेमकिपाले तीनदलीय तानाशाहीको विरोध गर्दै

आइरहेको छ ।

हाम्रो जस्तो गरिब र निरक्षर जनता अत्यन्त बढी भएको देशमा वस्तुको गुण, उत्पादनको मिति र म्यादबारे जनतालाई थाहा छैन । कालाबजारियाहरूको सर्वसाधारण जनतामाथि ठग्ने र शोषण गर्ने प्रवृत्तिविरूद्ध उपभोक्ता वर्गको हकहित र संरक्षणको लागि सदनमा उपभोक्ता संरक्षण विधेयक बारम्बार दर्ता गर्‍यो । मठ-मन्दिर, पाटी-पौवा, सत्तल, ढुंगेधारा, पोखरी, धर्मशाला, आदि ऐतिहासिक र कलात्मक सम्पदालाई संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न कला-संस्कृति संरक्षण विधेयक नेमकिपाले पेश गर्‍यो । तर त्यसलाई ‘राष्ट्रिय’ पार्टीहरू अर्थात् कांग्रेस, एमाले, राप्रपा र सद्भावनाले यथोचित ध्यान दिएनन् ।

काठमाडौँ क्षेत्र नं. ५ को उपनिर्वाचनमा नेमकिपाका उम्मेदवारलाई ३ प्रतिशतको संवैधानिक प्रावधानअनुसार पार्टीको तर्फबाट चुनाव चिन्ह नपाउने भनी निर्वाचन अधिकृतले उम्मेदवारी अस्वीकार गर्‍यो । निर्वाचन अधिकृतको गैरकानुनी निर्णय बदर गराउनको लागि नेमकिपाको सर्वोच्च अदालतको ढोका घघ्चच्यायो र २०४९ वैशाख ३१ गते सर्वोच्च अदालतबाट ३ प्रतिशतको प्रावधान संवैधानिक मान्यतासम्म हो यथार्थ होइन भनी पार्टीको तर्फबाट चुनाव लड्न पाउने निर्णय गर्‍यो । यसरी नेमकिपाले कानुनी संघर्ष गरी नयाँ पार्टीहरूलाई पनि पार्टीको नाउँमा चुनाव लड्न पाउने ढोका खोलिदियो ।

२०५१ को मध्यावधि निर्वाचनमा नेमकिपाको घोषणापत्र र चिन्ह लिई दैलेख र जुम्लाबाट विजयी भएका सांसदहरू एमाले र नेकांमा प्रवेश गरेपछि नेपाल अधिराज्यको संविधान २०४७ र प्रतिनिधिसभा नियमावली २०४८ को कानुनी प्रावधानअनुसार निजहरूको सदस्यता खारेजीसम्बन्धी नेमकिपाले सभामुखसमक्ष पटक-पटक सूचना दियो तर सदस्यता खारेज गरिएन ।

यसरी संविधानका धाराहरूलाई बलात्कार गर्ने काम सत्तासीन र सत्तामा जानेहरूले गर्दै आएका छन् । त्यसको विरोध गर्दै नेमकिपाले पूँजीवादी राजनीतिको घृणित र निकृष्ट बेइमानीलाई उदांग्याउँदै आएको छ ।

सांसदको नवौँ अधिवेशनमा सांसदहरूको पारिश्रमिक तथा सुविधा विधेयक पेश भयो । सांसदहरू आफैँ मजदुर र कर्मचारीहरू नभएको हुँदा निवृत्तिभरणजस्तो सुविधा लिनु उपयुक्त नभएको भनी नेमकिपा र नेकपा मसालका सांसदहरूले विरोध जनाए । अन्य सांसदहरू सबै मौन रहे । जनतामा अति बदनाम ‘पजेरो’ सुविधाको दलगत विरोधको आवाज उठाउने पहिलो र एकमात्र पार्टी नेमकिपा नै थियो

। यसबाट कथित ठूला र सत्तामा जाने पार्टीहरू जनताको सेवा गर्न होइन, आफ्नो सुविधा बढाउन तल्लीन भएको प्रस्ट हुन्छ ।

नेमकिपाले अपराधलाई राजनीतिकरण गर्ने कथित राष्ट्रिय पार्टीहरूको फोहरी सत्ता राजनीतिविरूद्ध स्वच्छ राजनीतिक परम्पराको लागि सडक र सदनमा आफ्नो सही दृष्टिकोण राख्दै आएको छ । विकास कार्य, नियुक्ति र राहतमा गरिने पक्षपातको विरोध गर्न नेमकिपा कहिल्यै पछि परेको छैन । भ्रष्टाचार, कमिसनखोरी र तस्करीबाट देशलाई खोक्रो बनाएको तथ्यबोध गरेको नेमकिपाले त्यसको विरोध गर्दै हरेक वर्ष भ्रष्टाचारविरोधी दिवस मनाउँदै आएको छ र भ्रष्टाचारविरोधी संघर्षलाई जारी राख्नुपर्ने आवश्यकता देखेको छ । आफूलाई नेपालको कम्युनिष्ट आन्दोलनको मूल प्रवाह सम्झने एमालेले वर्ग समन्वयको सिद्धान्त अङ्गीकार गरेको छ । बहुदलीय जनवादको नाउँमा चुनावबाट समाजवादमा पुग्ने संशोधनवादी विचार अंगालेको छ । आफ्नो ९ महिने कार्यकालमा भूमिसम्बन्धी समस्या समाधान गरेन ।

टनकपुर सन्धि, दासढुङ्गा, १९५१ को नेपाल-भारत सन्धिको समाधान गरेन । हैटीमा साम्राज्यवादी अमेरिकाको पक्षमा र नेतृत्वमा सेना पठाउने काम गर्‍यो । मल्लिक आयोगले दोषी ठहर्‍याएका दोषीहरूमाथि कारवाही गरेन । त्यसले अन्य वामपन्थी पार्टीहरूलाई फोड्ने, भत्काउने भ्रामक कुरा गरी अन्योल फैलाउने काम गर्‍यो । कम्युनिष्ट सिद्धान्त र आचरण छोडेको हुँदा संयुक्त वाम आन्दोलन अगाडि बढाउन २०५२ पौष ७ गते एमालेबाहेकका सबै वामहरूले प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवासमक्ष संयुक्त रुपमा ज्ञापनपत्र पेश गरे । यसरी नेमकिपाले नेपालको वाम आन्दोलनलाई अगाडि बढाउन लागिपरेको कुरा जनतासामु छर्लङ्ग छ । नेपालको सार्वभौमिक अखण्डता र प्राकृतिक स्रोतसाधनको साँचो विदेशीलाई सुम्पने सरकारी नीतिहरूको विरोधमा एकै र अन्य देशभक्त पार्टीहरूसँग मिलेर नेमकिपाले संघर्ष गर्दै आएको छ । यस क्रममा देशको अहितमा टनकपुर, महाकाली, गण्डक, कोसी, कर्णाली, आदि जलस्रोतहरू भारत र अन्य देश र संस्थालाई सुम्पने नीतिविरूद्ध सडक र सदनमा संघर्ष गर्दै रह्यो ।

त्यसैगरी देशको आर्थिक मेरूदण्डको रूपमा रहेको उद्योग-व्यापारलाई विदेशी पूँजीको हातमा सुम्पने नीतिको विरोध गर्दै आएको छ निजीकरणको नाउँमा सार्वजनिक उद्योगहरू विदेशी पूँजीलाई सुम्पने नीतिबाट देशमा एक-एक पाइला गरी नवउपनिवेश बन्ने खतरा बढेको छ ।

क्रमशः अर्को अंकमा

साहित्य

कविता

- राम महर्जन
कीनपा-१६, नगाउँ

“बाबुराम पर्व”

राणाकालको ‘कोटपर्व’ र ‘भण्डारखाल पर्व’
रगतको खोलो बगाएको पर्व
इतिहास बनी गयो नेपालमा
जन्मियो अब “बाबुराम पर्व”

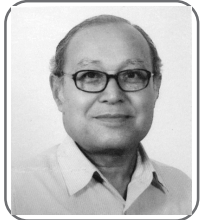
राजनैतिक व्यवस्थापन चुकेपछि
कमी कमजोरी उफिने डरले
न्यायपालिकालाई धम्काउँदै
आफ्ना अपराधीलाई छुटाउन खोजियो रे ।

राज्य संचालनको ठेकेदारले नै
आफ्ना भन्ने अपराधीलाई
जीवनदान दिएरै
अराजकतालाई पश्रय दियो रे ।

अपराधीलाई उन्मुक्ति दिनु नै
आफैमा एउटा अपराध बुझ्नु
नृसंहत्या जस्ले गरेपनि
न्यायिक जाँच गर्ने पर्छ ।

द्वन्द्वको बेला गरेको अपराधलाई
शान्ति सम्झौताले के भन्छ कुन्ती ?
प्रत्येक सम्झौतामा भएका शर्तहरू
जनताले जानकारी पाउँदा बेस ।

माओवादी नेता कार्यकर्ताको काम
विश्व जगतको नजरले
कसरी मूल्याङ्कन भैरहेछ कुन्ती
यसतर्फ एकचोटी ध्यान दिने हो कि ?

- अर्जुन महर्जन
सहिदपथ, पाँगा

नेवा एकता जिन्दावाद

ज्यापु, स्यःस्यः, प्रधान, जोशी
बरे नाए, पो, कःमी व साय्मी
थःथ ज्या याना, मिलेचले जुया च्वपीं
सकले नेवाः ख देय् दय्का वपीं

नेपाः देय्या भिपीं नेवाः ख
नेवाः भिपीं देय्या पिवाः ख
न्ह्येलुवा, ज्यामी व थुवाः न ख
नेपाः हे नेवाः या थगु देय् खः

जः मिलेजुसा छेय् बलाइथें
सकले मिलेजुया देय् बनेजुथें
थःथः ल्वाइपीं फुना तना वंथें
मिले जुई सःसाजक, दया च्वनीथें

बाजं थाना म्यें हाला, सकले जाना ज्या याना
थगु कला सँस्कृति बांलाक्क ब्वलंका
थगु अधिकार काय्गु लागी सकले मुनां
न्हयोने न्हयोने वईपीं, थगु नारा ज्वनाः

नारा जक मखु, भिगु आत्माय् दुनीनं
भित्त मागु छु ख थुइका नं काय्नु
नेवाः एकता दय्का तय्नु
नेवाः नेवाः छुवाः जुया भिगु अधिकार काय्नु ॥

सन् २०१७ भित्र नेपालबाट घरभित्रको धुवाँमुक्त गर्ने घोषणा

काठमाडौं । नेपाल सरकारले सन् २०१७ सम्ममा मुलुकका सबै घरमा स्वच्छ ऊर्जा प्रविधि पुर्‍याई ‘घरभित्रको धुवाँमुक्त’ गर्ने औपचारिक घोषणा गरेको छ । प्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराईले नवीकरणीय ऊर्जा सप्ताहको उद्घाटन समारोहमा सो घोषणा गर्नुभएको हो । ‘आऔं, नवीकरणीय ऊर्जातिर लागौं’ भन्ने ऊर्जा सप्ताहको नारा रहेको छ । घोषणाअनुसार आगामी पाँच वर्षभित्र देशका सबै घरमा खाना पकाउन सुधारिएको चुल्होलागायत अन्य स्वच्छ ऊर्जा पुर्‍याउनुपर्ने हुन जान्छ । प्रधानमन्त्री डा. भट्टराईले सौर्य बत्ती र बायोग्यास बालेर सो सप्ताहको उद्घाटन गर्दै आफ्नो देशमा खपतमात्र होइन,

सारक क्षेत्रमा विद्युत निर्यात गर्न पुग्ने हाम्रो अथाह जलस्रोत रहेतापनि समयमै त्यसको सदुपयोग गर्न नसक्दा अहिले विद्युतको संकट भोग्नु सुखद पक्ष नभएको बताउनुभयो । सरकार र विदेशी दातृ समुदायले नवीकरणीय ऊर्जाको प्रवर्द्धनका लागि सहयोग पुर्‍याउँदै आएको यसका माध्यमबाट बढीभन्दा बढी जनतालाई स्वच्छ ऊर्जामार्फत सेवा पुर्‍याउन आवश्यक रहेको बताउँदै प्रधानमन्त्रीले ऊर्जा संकट रहेको अवस्थामा यससम्बन्धी प्रयोग सूचना र सचेतना बढाउन यस्ता कार्यक्रमले महत्वपूर्ण योगदान पुर्‍याउने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । सो अवसरमा विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्री डा. केशवमान शाक्यले मुलुकले ठूलो

ऊर्जा संकट व्यहोर्नु परिरहेको अवस्थामा ऊर्जा क्षेत्रलाई सर्वसुलभ, दिगो र प्रभावकारी बनाउन नवीकरणीय ऊर्जा महत्वपूर्ण सावित हुने बताउनुभयो । राष्ट्रिय योजना आयोगका उपाध्यक्ष दीपेन्द्रबहादुर क्षेत्रीले मुलुकका ५१ प्रतिशत जनतामा विद्युतको पहुँच पुगेको भएतापनि लोडसेडिङका कारण उनीहरूले समस्या भेल्ले परिरहेको बताउँदै पाँच वर्षभित्र सबै जनतामा धुवाँरहित ऊर्जा पुर्‍याउने महत्वाकांक्षी योजनालाई सफल तुल्याउन सबैको सहयोग अपेक्षाकृत रहने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । मुख्य सचिव लीलामणि पौडेलले मुलुकका बहुसंख्यक जनता अझै पनि परम्परागत ऊर्जा (दाउरा) मा निर्भर रहेको वास्तविक स्थितिमा उनीहरूका लागि

नवीकरणीय ऊर्जा विकल्पका रूपमा रहने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । सो अवसरमा वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक प्रा.डा. गोविन्दराज पोखरेलले मुलुकमा स्वच्छ ऊर्जा प्रवर्द्धनका लागि एकीकृत नवीकरणीय ऊर्जा नीतिको खाँचो औँल्याउँदै नेपाल सरकार र विभिन्न दातृ राष्ट्रहरूको सहयोगमा सञ्चालित राष्ट्रिय ग्रामीण नवीकरणीय ऊर्जा कार्यक्रमले ग्रामीण जनताको ऊर्जामा पहुँच बढाउन मद्दत पुग्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । सप्ताहका अवसरमा भूकृटीमण्डपमा आयोजित नवीकरणीय ऊर्जा सम्बन्धी प्रदर्शनीको प्रधानमन्त्री डा. भट्टराईले उद्घाटनसमेत गर्नुभएको थियो ।

कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीयमा अध्यक्ष पुनः रमेश महर्जन छनौट

कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि. को १२ औं वार्षिक साधारण सभा गत माघ ६ गते शनिबार काभ्रेका धुलिखेलमा सम्पन्न भयो । प्रमुख अतिथि काठमाडौं जिल्ला सहकारी संघका अध्यक्ष तथा राष्ट्र सहकारी बैकका प्रबन्ध सञ्चालक के.वी. उप्रेतीले पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी सो सभाको उद्घाटन गर्नुभएको थियो । त्यसक्रममा वहाँले कीर्तिपुर बहुउद्देश्यीय संस्थाको प्रगतिको कामना गर्नुभयो र अझ कीर्तिपुरका जनताको सेवा लाग्न सकोस् भन्नुभयो । उक्त कार्यक्रममा

कीर्तिपुर नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृत रामलाल श्रेष्ठ, कीपू बचत तथा ऋण सहकारीका सिद्धि मानन्धर, संस्थाका अध्यक्ष पवन जोशी,

संस्थाका सल्लाहकार श्रीकृष्ण श्रेष्ठलगायतले मन्तव्य व्यक्त गर्नुभएको थियो । उक्त साधारण सभाको बन्दसत्रबाट आगामी

कार्यकालका लागि सञ्चालक समिति तथा लेखा समितिका सबै सदस्यहरू निरवरोध छनौट भएका थिए । सञ्चालक समितिका पुनः रमेश महर्जन (अध्यक्ष), (उपाध्यक्ष) दिल बहादुर महर्जन, (सचिव) सञ्चित डंगोल, (कोषाध्यक्ष) जनकलाल महर्जन, पदेन सदस्य हरिशरण महर्जन, सदस्यहरू क्रमशः राजनदुवाल श्रेष्ठ, अशोक महर्जन, रामबाबु विष्ट र शोभा महर्जन चयन भएका थिए । त्यसैगरी लेखा समितिमा संयोजक राजेन्द्र कुमार महर्जन पुता, सदस्यहरू अर्जुन ब. थापा, लक्ष्मी महर्जन चयन भएका थिए । सबै सदस्यहरूलाई प्रा.डा. श्रीकृष्ण श्रेष्ठ, प्रा.डा.रामकृष्ण महर्जन, हिराकाजी महर्जन, कीर्तिपुर न.पा.का लेखा अधिकृत सानुबाबु परियार लगायतले अवरि, फूलमाला तथा खादा लगाएर वधाई एवं आगामी कार्यकालको पूर्ण सफलताको शुभकामना व्यक्त गरेका थिए । सो साधारण सभा र मेश महर्जनको सभापतित्वमा भएको थियो ।

गरिव घरपरिवार पहिचान गर्न जिल्ला छनौट

नेपाल सरकारले गरिवी घरपरिवार पहिचान र परिचयपत्र व्यवस्थापन तथा वितरणका लागि निर्देशिका अनुसार पहिलो चरणमा २५ वटा जिल्ला छनौट गरेका छन् । छनौट जिल्लामा कर्णाली अञ्चलका ५ जिल्लालगायत गोरखा, जाजरकोट, रुकुम, रोल्पा, प्यूठान, तनहुँ, कैलाली, सिन्धुली, रौतहट, सिराहा, भोजपुर बझाङ्ग, बाजुरा, बर्दिया, अर्घाखाँची, कपिलवस्तु, बागलुङ्ग, रामेछाप र खोटाङ्ग रहेका छन् ।

सोमबार सूचना विभागद्वारा आयोजित प्रवक्ता पत्रकार भेटघाट कार्यक्रममा सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालयका प्रवक्ता सुदर्शन प्रसाद ढकालले जानकारी दिनुभएको हो । सो कार्यको लागि प्रश्नावली तयारी भै सुरुमै प्रमको गृह जिल्ला गोरखाको कुनै एक गाविसबाट परीक्षण गर्ने तयारी भैरहेको पनि बताउनुभयो । परीक्षणको नतिजा हेरेर तत्कालै पूर्वाञ्चलको

भोजपुर, मध्यमाञ्चलको रौतहट, पश्चिमाञ्चलको गोरखा, मध्य पश्चिमाञ्चलको बर्दिया र सुदुर पश्चिमाञ्चलको कैलाली जिल्लाबाट कार्य प्रारम्भ गरिने भएको छ । गरिवी निवारण परिचयपत्र व्यवस्थापन तथा वितरणको लागि मन्त्रीको अध्यक्षतामा १४ सदस्यीय एक समन्वय बोर्ड गठन गरिएको छ । प्रत्येक जिल्लामा परिचयपत्र व्यवस्थापन तथा वितरण गर्नका लागि जिल्ला विकास समितिका सभापतिको संयोजकत्वमा

जिल्ला समन्वय समितिको गठन गरिने व्यवस्था रहेको पनि वहाँले प्रष्ट पार्नुभयो । सूचना विभागका महानिर्देशक लक्ष्मी विलास कोइरालाको सभापतित्वमा संचालित कार्यक्रममा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालय, नेपाल ट्रष्टको कार्यालयका प्रवक्ताहरूबाट पनि आ-आफ्नो मन्त्रालयको प्रगति विवरण पेश गर्नुभएको थियो ।

नेवा: एकता.....

सधैं संघर्षरत रहेको बताउनु भयो । संघीय समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष अशोक राईले संविधानसभाको पुनःस्थापना गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो । नेपा: राष्ट्रिय पार्टीका अध्यक्ष केशवमान शाक्यले संविधानसभा विघटनमा सभामुखको गैर जिम्मेवारी र नेकपा एमालेको कारण भएको बताउनुभयो ।

नेवा: स्वायत्त राज्य मंका संघर्ष समितिका एवं कार्यक्रम आयोजकका अध्यक्ष गजेन्द्र मानन्धरको सभापतित्वमा भएको सो कार्यक्रममा संघर्ष समिति कीर्तिपुरका अध्यक्ष पञ्चलाल महर्जन, नेवा: लोकतान्त्रिक संघका अध्यक्ष केवी घजू लगायतले बोल्नुभएको थियो । सुरुमा इन्द्रेणी सांस्कृतिक समाज कीर्तिपुरद्वारा स्वागत गीत र नृत्य प्रस्तुत गरिएको थियो ।

आधा घण्टाको न्याली

नेवा: एकता दिवसको न्यालीमा सहभागीहरूको अवलोकन एक ठाउँमा बसेर हेर्नेले आधा घण्टाको हरेको बताएका छन् । सहभागीता धेरै राम्रो थियो तर सभास्थल पुग्दा चौथाई मात्र सभामा देखेको प्रत्यक्षदर्शीको भनाई छ ।

मेट्रो एफएमको प्रतिक्रिया कार्यक्रम

श्रीकृष्ण ज्यापुले मेट्रो एफएममा माघ ८ गते विहान प्रतिक्रिया कार्यक्रम संचालन गरी उक्त कार्यक्रमबारे प्रतिक्रिया मागेको थियो । सहभागी मध्येका विस्वनाथ श्रेष्ठले दिवसमा सहभागी भएकाहरूले दिवसमा जानुको कारण थाहा नभएको, सबै जानुपर्छ भन्थो त्यसैले उपस्थिति जनाएको भन्ने प्रतिक्रिया आएपछि स्कुलिङ्ग नपुगको मनमा लाग्यो । वहाँले कीर्तिपुरका चिनेका साथीहरू जो नेवा: नेवा: भनेर हिँड्थे तिनिहरू पनि देखेन भन्ने प्रतिक्रिया जनाए । त्यस्तै पुलचोक,

बुङ्गमतीबाट सहभागी भएका एक जनाले नेवा: एकता दिवसको कार्यक्रममा प्रचण्ड, कोइराला, भुलनाथ, राई जस्ता गैर नेवारलाई किन मञ्चमा राख्यो ? के नेवारहरू मञ्चमा बस्न लायक छैनन् भन्ने प्रतिक्रिया दिए भने पछरत्न तुलाधर जस्तो लामो समयसम्म नेवारहरूको हक अधिकारको लागि संघर्ष गर्ने व्यक्ति ओकेलामा किन पर्थ्यो ? भन्ने गुनासो पोख्नु भयो ।

नेवा: एकता दिवसमा किन कीर्तिपुर घोषणा भएन ?

दोस्रो नेवा: एकता दिवस पुल्चेकबाट घोषणा पत्र जारी गरी कीर्तिपुमा नेवा: स्वायत्त राज्यको प्रयोग गर्ने घोषणा गरेको थियो । तर कीर्तिपुरमा सम्पन्न नेवा: एकता दिवसबाट कीर्तिपुर भेषणा पत्र जारी गरेनन् । नेवारहरूले प्रश्न उठाउन थोलका छन् ।

घोषणा गर्ने अनि कुनै व्यावहारिक कार्यान्वयन गर्न नसक्ने भएकाले कीर्तिपुर घोषणा जारी नगरेको नेवा बुद्धिजीवी बीच चर्चा चलेको छ ।

पार्टी भित्र...

भन्नुभयो ।

सरकार असफल भैसकेको र यसले सुशासन दिन नसकेकोले राष्ट्रपतिलाई सत्ता हस्तान्तरण गर्नु पर्दछ भन्दै अहिलेको वर्तमान राजनीतिक अन्धौलको अन्त्य राष्ट्रपतिमार्फत स्वतन्त्र र तटस्थ व्यक्तिको सरकार गठन गरी संसदीय निर्वाचन तुरुन्त गर्न हो वहाँले भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा केन्द्रीय सदस्य नवराज कोरालाले नेमकिपा कामदार जनताको पार्टी हो । अति विकट जिल्लामा कम्युनिष्टको जग हाल्ने पार्टी अविचलित भई देश र जनताको सेवा गर्दै जानेछ भन्नुभयो ।

वहाँले एमाले कम्युनिष्ट नभएभैं माओवादी व्यवहारले कम्युनिष्ट भन्न नसकिने बताउनुभयो ।

केन्द्रीय सदस्य सनकमान महर्जनले पार्टी

स्थापनाको कारणबारे स्पष्ट पाउँ युवा बेरोजगारलाई स्वदेशमै रोजगारको व्यवस्था गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

नेमकिपा काठमाडौं जिल्ला समितिका अध्यक्ष नारायण महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा जिल्ला उपाध्यक्ष नरमान महर्जन, सचिव राजवीर डंगोल, सदस्य गीता महर्जनले पनि पार्टीको इतिहासबारे बोल्नुभएको थियो ।

माओवादी जातीवादी...

राजनीतिक निकासको लागि यो सरकार तत्काल हट्नुपर्ने र अट्टर गरेमा आन्दोलनले हटाउने छ भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा विशेष अतिथि नेका महामन्त्री प्रकाशमान सिंहले आन्दोलनमा सबै कीर्तिपुरवासीले साथ दिनुपर्ने बताउनुभयो ।

केन्द्रीय सदस्य धनराज गुरुङले जातीय राज्यले देशको हित नगर्ने हुनाले जातीय राज्यको पछि नलाग्न अनुरोध गर्नुभयो ।

काठमाडौंका नेता राजेन्द्र केसीले नेताहरूलाई माओवादी भने अनुसार विश्वास नगरी सक्षम नेतृत्व दिन आग्रह गर्नुभयो ।

नेपाली कांग्रेस कीर्तिपुर नगर समितिका सभापति कृष्णमान डंगोलको सभापतित्वमा भएको

कार्यक्रममा बद्रीलाल महर्जन, विजय भुषाल, गोकर्ण केसी, मिनप्रकाश महर्जन लगायतले बोल्नुभएको थियो ।

नेपाली कांग्रेस कीर्तिपुर नगर समितिको यो नगर सम्मेलन तथा क्रियाशील कार्यकर्ता भेला कीर्तिपुरमा पहिलो पटक भएको हो ।

सुगौली सन्धि....

सो स्मरणपत्रमा उल्लेख छ । राजदूत टकनटसँगको भेटपछि मोर्चाका अध्यक्ष फणिन्द्र नेपालले बेलायतको मातहतमा भारत रहेको समयमा नेपालसँग सुगौली सन्धि भएकाले त्यसको खारेजीकरणमा उसको नैतिक भूमिका हुने आफूहरूले ध्यानाकर्षण गराएको बताउनुभयो ।

उहाँका अनुसार राजदूत टकनटले आफूले बेलायतका प्रधानमन्त्रीलाई सो पत्र पठाउने र उताबाट आएको जवाफ मोर्चालाई उपलब्ध गराउने प्रतिबद्धता जनाउनुभएको मोर्चाले जनाएको छ ।

हरेक शुक्रबार

प्रकाशित हुने

सहिद साप्ताहिक

नियमित पढौ र

पढाऔ ।

पवित्र कुटी विहारलाई सहयोग

पाँगा । पवित्र कुटी विहार भुजिन्दलाई कवि राजभाई जकःमीले आफ्नो बुबा स्व. तुयु महर्जनको स्मरणमा नगद रु. १० हजार आर्थिक सहयोग प्रदान गरेको छ ।

जकःमीको बुबाको पनि विहारमा विशेष योगदान रहेकोले मरनो परान्त पनि सहयोगलाई निरन्तरता दिन जकःमीले सो आर्थिक सहयोग गरेको विहारका संरक्षक प्रकाशराम महर्जनले सहिदलाई बताउनुभयो ।

विहारमा हरेक एकादशीका दिन बुद्ध पूजा हुने गर्दछ । त्यसैक्रममा माघ ९ गते बुद्ध पूजाको दिन जकःमीले विहारको संरक्षक प्रकाशराम महर्जनलाई सो रकम हस्तान्तरण गर्नुभएको हो ।

प्रधानमन्त्री.....

प्लान्टबाट उत्पादन हुने बिजुली अहिलेकै मूल्यमा वितरण गर्दा प्रतियुनिट २४ रुपैयाँभन्दा बढी घाटामा जाने देखिएको छ । त्यतिमात्र होइन देशको अरबौ अरब रुपैयाँ डिजेल खरिदका नाममा विदेशिन्छ । त्यसको विकल्पमा देशको सरकार स्वयंले र देशभित्रकै पूँजीले भ्याउने मभौला तथा साना जलविद्युत आयोजना शीघ्र सम्पन्न गर्नुपर्छ । ती योजना द्रुत गतिमा निर्माण हुञ्जेल भारत, बङ्गलादेशलगायत छिमेकीसित विद्युत खरिद गर्नुपर्छ । अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन

द्रुत गतिमा निर्माण गरी भारतबाट विद्युत खरिद गर्नु डिजेल प्लान्टभन्दा तीन गुणा सस्तोमा लोडसेडिङ्ग कम गर्न सकिने विकल्प हुँदाहुँदै डिजेल प्लान्टकै निम्ति दबाव दिनु कमिसनको खेल भएको बताइएको छ । कमिसनका निम्ति देश डुबाउन दबाव दिनु के एक प्रधानमन्त्री र एक 'कम्युनिष्ट नेता' को नैतिकता हो ? बाबुराम भट्टराई प्रधानमन्त्री बनिरहनुको उपलब्धि के यही हो ? विकल्पहरूका बारेमा सरकार किन विज्ञहरूसित छलफल गर्ने र जायज तथा सस्तो विकल्तर्फ विचार गर्दैन ?

नेमकिपालाई कोरियाली

मजदुर पार्टीको शुभकामना सन्देश

काठमाडौं । नेपाल मजदुर किसान पार्टीको ३९ औं स्थापना दिवसको अवसरमा प्रजातान्त्रिक जनगणतन्त्र कोरियाको सत्तारूढ पार्टी कोरियाली मजदुर पार्टीले बधाई तथा शुभकामना सन्देश पठाएको छ ।

कोमपाको सन्देशमा भनिएको छ- 'नेमकिपाको ३९ औं स्थापना दिवसको वार्षिकोत्सवका अवसरमा कोरियाली मजदुर पार्टीको केन्द्रीय समिति नेमकिपा केन्द्रीय समिति एवं त्यसका सम्पूर्ण सदस्य कामरेडहरूमा न्यानो बधाई एवं कामरेडेली अभिवादन व्यक्त गर्दछ ।

तपाइँहरूको पार्टीले जनअधिकार र जनताको हितका निम्ति गरिरहेको गतिविधिको सफलताबाट हामी खुशी छौं ।

आगामी दिनहरूमा हाम्रो दुई पार्टीबीचको मित्रवत सम्बन्ध थप प्रगाढ बन्दै जानेमा हामी विश्वस्त छौं ।

यस अवसरमा हामी तपाईंको पार्टीको गतिविधिको सशक्तिकरण, पार्टीको विकास र नेपाली समाजको प्रगति होस् भनी कामना गर्दछौं ।'

त्यस्तै नेपालस्थित प्रजग कोरियाली राजदूतावासले यसै अवसरमा नेमकिपालाई एक सन्देशमार्फत् बधाई एवं शुभकामना सन्देश पठाएको छ । सन्देशमा यसलाई कोरियाली राजदूतावास र नेमकिपा केन्द्रीय समितिबीचको मित्रवत सम्बन्ध थप प्रगाढ हुने अवसरका रूपमा लिएको दूतावासले उल्लेख गरेको छ ।

छैटौं जनसाहित्य सम्मेलनको तयारी सुरु

काठमाडौं । जन साहित्य समाज टोखाले छैटौं जन साहित्य सम्मेलन तथा सांस्कृतिक कार्यक्रम यसवर्ष टोखाको तपालाछी टोलमा गर्ने जनाएको छ ।

समाजले ६ वर्षदेखि प्रत्येक फागुन ७ गतेका दिन टोखाका विभिन्न स्थानमा जनसाहित्य सम्मेलन तथा सांस्कृतिक कार्यक्रम गर्दै आएको छ । स्थापित र नवोदित साहित्यकारहरूको जमघट हुने सम्मेलनमा प्रतियोगी साहित्य सर्जकहरूलाई कथा, कविता तथा निबन्ध विधामा पुरस्कृत गर्ने गरिन्छ ।

यस वर्षको सम्मेलनमा पनि पहिलेभैं देशका लेखक, बुद्धिजीवी, वकिल, प्राध्यापक, राजनीतिज्ञलगायतले सम्बोधन गर्ने समाजका अध्यक्ष शैलेन्द्र डंगोलले बताउनुभयो ।

सम्मेलनको प्रचारप्रसार, आर्थिक सहयोग संकलन, साहित्य संकलन र सांस्कृतिक विधा तयारीका निम्ति उपसमितिहरू गठन भएको बताइएको छ ।

समाजले सम्मेलनमा सहभागी हुने साहित्य सर्जकहरूसित माघ २५ गतेभित्र रचना बुझाइदिन अनुरोध गर्दै बाल विकास क्लव टोखा, मनमैजू बुक्स एण्ड स्टेशनरी ठमेल, काठमाडौं, भक्तपुरमा नेमकिपा कार्यालय, गोलमढीमा रचना बुझाउन सकिने बताएको छ ।

त्यस्तै सम्मेलनको तयारीका क्रममा प्रत्येक महिनाको १५ गते साहित्य गोष्ठी हुँदै आएको तथा प्रचारका क्रममा विभिन्न खेलकुद प्रतियोगितासमेत हुने जानकारी दिइएको छ ।

जनसाहित्य समाजले यसपटक साहित्यिक संकलन 'जन साहित्य' प्रकाशन गर्ने तयारी गरिरहेको समाजका अध्यक्ष डंगोलले बताउनुभयो ।

नयाँ भर्ना खुल्यो

यस पाँगा सेकेण्डरी बोर्डिङ्ग स्कूलमा यही २०६८ पौष १५ गतेदेखि मायालु वातावरणमा खेलको माध्यमद्वारा खेलकुद तथा शिक्षण सामाग्रीहरू प्रयोग गरेर सिकाइने प्लेग्रुप तथा शिशु स्याहारमा नयाँ विद्यार्थी भर्ना लिइदैछ समयमै विद्यालयमा उपस्थित भै आफ्ना बालबालिकाहरूलाई भर्ना गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछौं ।

सम्पर्क समय:

विहान १०:०० बजेदेखि ३:०० बजेसम्म

फोन नं.८३३००६९

पाँगा माध्यामिक विद्यालय

सहिदपथ, पाँगा

cafe' de Kirtipur

अब नयाँ व्यवस्थापनमा

For Continental, Chinese & Indian Food

नोट:-मासु पसल, फोटोकपी पसल, पानीपुरी पसल राख्न चाहनुहुने महानुभावहरूले कृपया सम्पर्क राख्नु होला ।

कीर्तिपुर मार्केट कमप्लेक्स

नयाँबजार, मार्जगाल रोड, फोन नं.: ८३३४९०८